

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

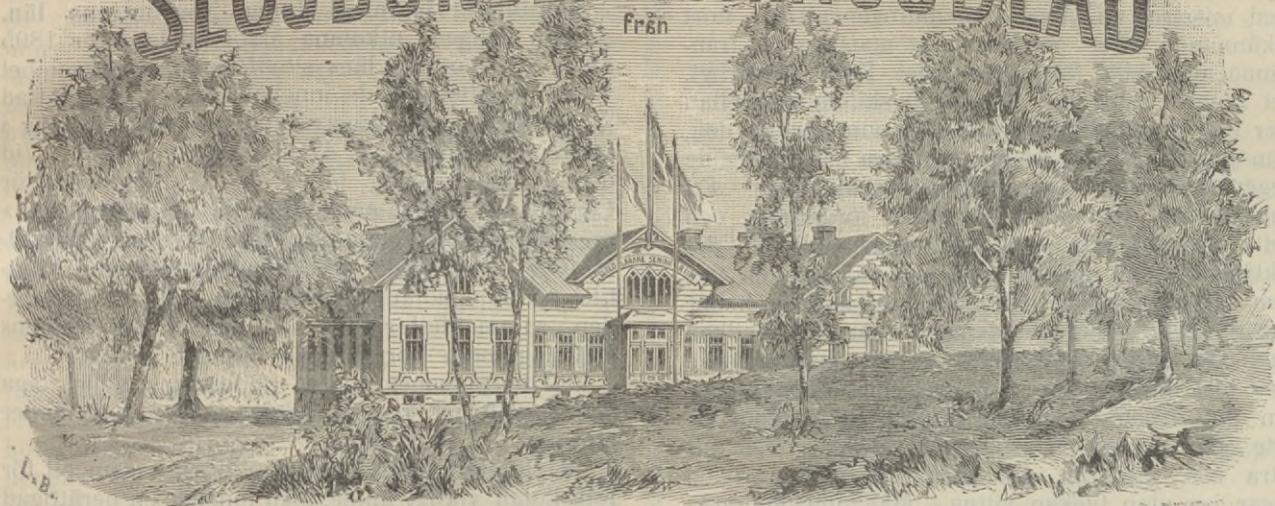
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Fröberg Hamngat 3a

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

från

NÄÄS.

Tolfta årgången. N:o 8 (136).

Redaktör: OTTO SALOMON.
Näås, Floda Station.

(Tryckt 27/10) 1896.

Ur afslutningstalet

kursen N:o 75 vid Näås Slöjdläroreseminarium.

»Hösten är kommen. Hör, stormarne gny.
Svanen tar afsked, och svalorna fly.
Blomman har bäddat i mossan sin graf.
Vågorna brusa på villande haf.»

Ja, hösten är kommen och därmed äfven höststämningen. Då jag senast hade att från denna plats säga mitt »höger och vänster om, marsch», då låg högsommaren öfver nordanland. Varm strålade solen, i praktens fylle stod den grönskande skogen, och rågfälten mognade till skörd. Sedan dess hafva blott tvenne månader förrunnit, och huru annorlunda ter sig icke naturen här omkring. Vi hafva nu den sedvanliga hösttemperaturen, mellantinget mellan sommarens värme och vinterns köld. Skogsbruden håller som bäst på att fälla sitt hår, och sädesåkrarne ligga öde framför oss. Och för att nu tala om mig själf, hvilken skillnad på stämningen. Vål var äfven då afskedsstunden tung, ty det gällde att bjuda farväl från många kärvordna personer, men afslutningen af sommarens första kurs förefaller mig i allmänhet dock mindre som en verklig afslutning än som en rast. Jag vet ju, att klockan snart skall ringa och att vid dess ljud våra salar åter skola fyllas, flitiga händer åter taga fatt på de väntande verktygen och lyssnande skaror åter sluta sig omkring mig. Själf står jag då mellan sommarens båda kurser, likt forntidens Janus samtidigt blickande tillbaka och framåt, tillbaka med tacksamhet och vemod, framåt med väntan och hopp. Och nu. Ja, nu är det slut. Slut på sommaren, slut på dess arbete, som för hvarje dag blifvit mig kärare. Näås sommargäster skola nu på allvar taga afsked och fly. Ödliga och tomma skola snart våra salar blifva. Den uppfriskande sången, det glädtiga skratet, det oskyldiga skämtet, det flitiga rasslet skola för en tid upphöra att ljuda. Det är emellertid icke för detta utan för själfva öfvergången till detta jag rädes. Äfven ensamheten har sitt behag, sedan man blott hunnit göra sig förtrogen

med den. Det är afskedsstunden, uppbrottsstunden man har svårast att komma öfver. Vi kunna vänja oss vid allt, och vårt lif löper lättare in i nya banor, än hvad vi i allmänhet vilja föreställa oss.

Jag talade om uppbrottsstunden. Ehuru det ju för eder gäller ett återvändande till hemmen och de där väntande kära, är nog icke heller denna för eder af odelad glädjande art. Att göra uppbrott, det vill ju för de flesta säga att skiljas från personer, med hvilka man här dagligen sammankommit, det vill säga att bjuda farväl åt vänner, hvilka man här funnit, att bryta sig loss ur en krets, som här bildats och gå ifrån ett arbete man här framgångsrikt bedrifvit. Att icke heller detta är så lätt kan jag dess tydligare föreställa mig, som jag själf omedelbart, innan vi här möttes, genomlevat något likartadt. Sådant kännes alltid tungt och måste göra det. En tröst återstår dock alltid, den nämligen, att minnet af det, som varit, kan följa oss, ty från detta behöfva vi icke skiljas äfven om allt annat är underkastadt föränderlighetens lag. Detta minne bör, hvad eder beträffar, kunna vara ljuft, ty ett godt arbete, ett godt kamratskap, öfver hvilket intet skärande missljud hvilat, har satt präge på denna kurs, *den sjuttiofemte*.

Den sjuttiofemte kursen. Ja, så långt hafva vi verkligen nu kommit, och själf är jag förvånad öfver, att så är fallet. Sjuttiofem kurser vill icke allenast säga lika många olika uppsättningar af deltagare, men äfven en rätt lång utvecklingsperiod med gradvisa ändringar både hvad yttre anordningar och fördjupad uppfattning beträffar. En blick tillbaka låter mig se detta. Det är en stor skillnad mellan den första kursen med dess fyra deltagare och denna med dess till öfver hundra uppgående. Då några ynglingar från närmaste trakt, hvilka önskade utbilda sig till undervisare i slöjd, nu mestadels erfarna lärare och lärarinnor från vidt skilda länder. Då var vår hederliga vestgötadialekt allenarådande, nu härskar här en språkförbistring, som det ibland kan vara svårt nog att

komma till rätta med. Då ett famlande, nu medvetande om mål och medel. Då trodde man uppgiften vara enkel och lätt, nu fattar man, att den är sammansatt och svår. Då möttes vår läroanstalt med misstro, nu gifves den antingen ett för stort erkännande eller ock bemödar man sig att fränkänna den alla förtjänster, det förra är farligt, det senare orättvist. Ja, stor är skillnaden mellan förr och nu, mellan kursen utan nummer och den, som jag nu går att avsluta. Andra och utvidgade byggnader, andra och utvidgade synpunkter. Ett finnes dock, som högst obetydligt förändrats, och detta är måhända, när allt kommer till allt, det viktigaste. Jag menar tron på vår sak, en tro, som aldrig sviktat, och som jag hoppas heller aldrig skall svikta vid denna läroanstalt, hvilken med rätt eller orätt vunnit en viss berömmelse, men just därför har så mycket större förpliktelse. Om det arbete, som här utförts, är ett godt arbete, därom äro vi, som här verkat, jäfviga att yttra oss, men att det varit ett trofast arbete, vågar jag utan tvekan vittna. Måhända den enda berömmelse, hvaraf vi gjort oss förtjänta, är, att hvad som kunnat främja saken alltid ställts i första ledet och den egna bekvämligheten i sista. Och det oaktadt eller måhända just därför har vårt arbete här väl understundom varit ett sträfsamt men dock aldrig ett tungt arbete.

Och huru har det icke belönats. Hvarje lärare känner fullväl, att knappast någon större glädje kan komma honom till del, än då han ser sina lärjungar med lif och lust följa undervisningen, kan lägga märke till deras dag för dag stegrade intresse, deras ökade kunskaper, deras ökade färdigheter, deras gradvis skeende utveckling. Och märker han samtidigt, huru sympatiens och tillgifvenhetens osynliga men dock så hållfasta trådar spinna sig från hjärta till hjärta, då känner han en jublande fröjd, då känner han sig rik, äfven om han tryckes af yttre armod. Äfven vi, som under dessa sjuttiofem kurser verkat vid denna läroanstalt, hafva många gånger sett och känt det samma. Vi hafva sett, huru kursdeltagarna, eller åtminstone det öfvervägande flertalet bland dem, med påtagligt intresse och påvisbar framgång gripit sig an med de uppgifter, som här bjudits, vi hafva sett så många vackra drag af människonaturen här afslöjade, så mycket trofast arbete, så mycken uppoffrande hängifvenhet, och vi hafva från deras sida fått röna så många prof på tillgifvenhet och vänskap, att vi aldrig kunna fröjdas nog däröfver, aldrig tillräckligt högt uppskatta det. Hvad vi gifvit är så litet, hvad vi fått är så mycket.

Eder, den sjuttiofemte kursens deltagare, som här gjort ett så godt arbete och här kvarlämnat ett så godt minne, kan jag i dag tacka personligen, men detta mitt tack gäller äfven tusenden andra, hvilka på sin tid såsom I nu stått samlade omkring mig.

Antecknade kursdeltagare. Uti kurs N:o 76: 4 Nov.—15 Dec. vid Nääs Slöjdläroareseminarium äro följande deltagare antecknade:

Alberg, J. A.; Ander, A. P.; Andersson, M.; Bergqvist, A.; Elgström, G. G.; Ekstam, K. A. H.; Grundell, I.; Hjelm, J.; Holmén, G. A.; Jacobsson, J. F.; Johansson, A. H.; Johansson, K. E.; Karlsohn F. J.; Karlsson, G. R.; Kinnander, G.; Kirkhorn, E.; Linderos, J.; Lundeberg, E.; Lund-

gren, I. M.; Markoff, Ch.; Nilén, J.; Norling, J. A.; Olsson, K.; Pettersson, H.; Pihl, H.; Rosén, E. G.; Stjernholm, H. D.; Strandberg, E.; Thörnqvist, C. A.; Waldén, B. P., Ahlén, L. P.; Öfverberg, K. G.

Slöjdundervisningen inom Norrbottens län.

Af den nyligen utkomna årsberättelsen för 1895 öfver Norrbottens läns slöjdförenings verksamhet — en berättelse både innehållsrik och väl affattad — framgår, att ifrågavarande år undervisning i träslöjd meddelats i 47 skolor inom länet. Vid denna undervisning följes de af Slöjdinspektör Carl Gavuzzi med anslutning till »Nääs-metoden» uppställda modellserierna. Herr Gavuzzi, som fortfarande lika nitiskt och framgångsrikt som hitintills verkar slöjdundervisningens sak i höga Norden, sammanfattar sina iakttagelser om slöjdens ställning inom Norrbotten i följande punkter:

att de personer, hvilka undervisa i slöjd, taga sin uppgift på renaste allvar, hvilket ock länder eleverna till stort gagn;

att slöjdlärarekåren anser slöjden såsom ett för folkskolan viktigt ämne, som innehar en berättigad plats bland skolans öfriga ämnen;

att om högre slöjdskolan fällas ännu samma goda omdömen som förut, och att de elever, som från densamma utgå, merendels i hemmen fortsätta att slöjda;

att allmänhetens intresse för slöjden i folkskolan ökas år från år; och

att allmänheten rätt uppskattar de uppoffringar, som Staten, Landstinget, Hushållningssällskapet och Slöjdföreningen vidkännas för slöjdens framgång inom länet.

Palmgrenska Samskolan i Stockholm firade den 16 Oktober sitt 20-årsjubileum. Med anledning häraf har Svensk Läraretidning innehållit en sympatiskt skriven lefnadsskildring öfver skolans stiftare och ledare Rektor K. E. Palmgren. Lefnadsskildringen har underrubriken »Ett 20-årigt arbete i slöjdundervisningens tjänst».

Den svenska pedagogiska slöjden i Ungern. Katalogen öfver den nu avslutade Tusenårsutställningen i Budapest har äfven blifvit öfversatt till tyska språket. Den innehåller jämte förteckning å utställningsföremålen äfven vägledande framställningar rörande Ungerns kulturella utveckling och nuvarande ståndpunkt. Så äfven rörande dess undervisningsväsende. Ett utdrag om slöjdundervisningen torde vara af särskildt intresse för svenska läsare:

»Ett stort uppsving gafs åt denna undervisningsgren i nyare tid genom husflitsföreningen i Sopron (Oedenburg), som efter många fruktlösa experimenter 1884—1885 förvandlade sin 1875 upprättade korgflätningsskola uti en systematiskt anordnad slöjdskola. Den sände nämligen sina lärare till den lilla svenska platsen Nääs, hvarest vår världsdels fullkomligaste och mest systematiska utbildningsanstalt för lärare i slöjd är belägen. . . . Sedan dess arbetar slöjdskolan i Sopron med stor framgång i enlighet med det svenska, resp. Nääska slöjdsystemet och utbreder i allt vidsträcktare kretsar kännedom om slöjdundervisningens betydelse. I än större omfattning verkar till utbredning af en systematisk slöjdundervisning högre läroareseminariet i Budapest, som är i besittning af en på utmärkt sätt ledd och inrättad slöjdskola, där denna undervisningsgren drifves fullt systematiskt och ändamålsenligt.

I början af detta årtionde upptog ett privatinstitut i hufvudstaden och strax därefter det protestantiska barnhuset denna undervisning. I Debreczen bildades en egen slöjdförening, som upprättat en själfständig skola; såväl kultus- och undervisnings- som äfven handelsministern hafva skickat lärare till Nääs för att där vinna utbildning. Därifrån hafva nu 20 ungerska lärare återkommit, hvilka i olika delar af landet införa systematisk undervisning i den pedagogiska slöjdens elementartechnik.»

Stockholms folkskolor. Rörande slöjdundervisningen vid Stockholms folkskolor under 1895 kan af årsberättelsen bl. a. följande inhämtas. Antalet afdelningar — hvarmed förstås alla af samma lärare undervisade barn — har under året uppgått till 57, utvisande en tillökning af 2 träslöjdafdelningar och 1 metallslöjdafdelning, de förra inrättade vid vårterminens, den senare vid höstterminens början. Slöjdlagen hafva däremot uppgått till 156, nämligen 66 för pappslöjd, 82 för träslöjd och 8 för metallslöjd. Antal samtidigt slöjdande barn — växlande i de olika lagen från 15 till 30 — har utgjort 2,690, visande en ökning från föregående år af omkring 200. Hela antalet barn, som under året fått deltaga i denna undervisning, närmar sig emellertid 4,500, hvaraf i träslöjden omkring 2,300 undervisade från 4 till 7½ timmar i veckan. Fullständiga inventarier hafva anskaffats såväl till den nya träslöjdsalen i Kungsholms folkskola som till metallslöjdsalen uti Maria. För öfrigt hafva inventarierna uti alla slöjdsalarna under sommarferierna, likasom under de föregående åren, dels kompletterats, dels undergått en omfattande och grundlig reparation. I likhet med hvad de två föregående åren varit fallet hafva gossarne i de högsta klasserna undervisats 4 timmar i veckan under förmiddagarne, en anordning, som fortfarande visat sig synnerligen ändamålsenlig och tillfredsställande.

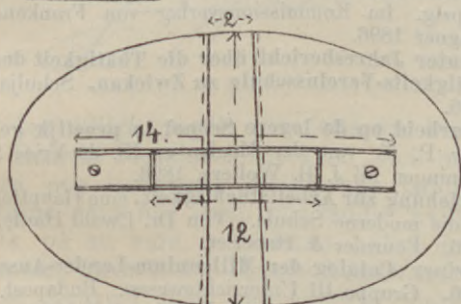
Ny modell.

N:o 24. Tafveltorkare af fur och björk.

Konstruerad och utförd som »själfvald» eller »extra» modell under kursen N:r 74 vid Nääs Slöjdläroreseminarium af Handarbetslärarinnan Fröken Svea Palm från Borås.

Skala. 40 cm.

1. Trästycket utsågas ur brädet med bredsåg.
2. En sida och en kant upphyflas vinkelrätt

med skrubbyffel och rubank, och bredden angifves med metermått.

3. Spåret för gradlisten utmättes med vinkel, passare, metermått, ritsspets, smyg och stryk-mått samt utföres med knif, gradsåg, stämjárn och grundhyffel.
4. Gradlisten upphyflas med skrubbyffel och rubank och inpassas i spåret.
5. Sedan brädet och gradlisten jämnhyllats med rubank, angifves tjockleken med stryk-mått, och afhyflingen utföres med skrubbyffel och rubank.
6. Konstruktion å den ovala formen utföres, och formen utsågas med rundsåg. Kanten jämnas och formas med spåckskifva och fil.
7. Ämnet till handtaget utsågas med bredsåg och upphyflas till bestämd bredd och tjocklek med rubank.
8. Konstruktion verkställes.
9. Handtaget utföres med rundsåg, stämjárn, putshyffel, knif, fil och sickling.
10. Hålen borras med pinnborr.
11. Delarna sammanskruvas med träskrufvar.
12. Föremålet putsas med sandpapper, där så behöfves.

Från Irland.

Den 18 sistlidne April mottog vice konungen af Irland på slottet i Dublin en deputation från »The Commissioners of National Education» (förvaltningsrådet för folkundervisningen), som hade att framföra en anhållan om införande i Irlands folkskolor af slöjd och teckning. Bland de framstående medlemmarne af denna deputation märktes särskildt ärkebiskopen af Dublin dr Walsh, sedan åtskilliga år tillbaka en varm vän af pedagogisk slöjd. Då deputationens förhandlingar med vice konungen innehålla punkter af stort allmänt intresse, meddela vi dem här i sammandragen form.

Deputationens ordförande, lord Morris, framhöll, att han personligen ägde en grundlig kännedom om de olika folkklasserna i Irland och med stöd häraf vågade påstå, att det skulle blifva till stort gagn för alla, om i folkskolorna undervisning i slöjd infördes vid sidan af redan befintlig teoretisk undervisning. Han bad därför om tillåtelse få uppläsa ett af förvaltningsrådet uppsatt memorandum i ämnet af följande lydelse:

»Rådet ser med synnerligt beklagande, huru mycket Irland, jämfördt med andra delar af Storbritannien och länder på kontinenten, står tillbaka beträffande teknisk undervisning, hvartill utbildandet inom folkskolorna af hand och öga kan anses såsom en nödvändig förberedelse. Denna utbildning med syfte att ävägbringa händighet och vana att göra iakttagelser, har ansetts viktig bland annat af följande orsaker:

1. Slöjdundervisningen bidrager att utveckla moraliska egenskaper sådana som noggrannhet, flit, ihärdighet m. fl.
2. Medicinska auktoriteter beteckna denna undervisning såsom välgörande för själskrafternas utveckling; den verkar eggande på lärjungarnes förstånd och ökar deras intresse för andra undervisningsämnen.
3. Den tager i anspråk barnens begär att utföra något och stärker hos lärjungen känslan af individualitet, emedan det utförda arbetet till så stor omfattning är resultatet af hans egen verksamhet.
4. Den inplanter aktning för kroppsarbete och motverkar uppfattningen, att bokliga sysselsättningar nödvändigt äro af högre värde än den skicklige handverkarens arbete.
5. En sådan undervisning i de grundläggande skolorna utgör en nödvändig förberedelse till de tekniska skolorna, hvarigenom en utvidgning af densamma kommer att i hög grad öka Irlands industriella förmåga.
6. Odlandet af vanan vid att göra iakttagelser bringar barnen i nära beröring med ting, som äro något annat än blotta namn, och gifver sålunda deras kunskaper, mera verklighetsinnehåll. Detta skall tvifvelsutan visa sig särskildt fördelaktigt hvad jordbruket beträffar, i hvilket ämne undervisningen i irländska skolor nu är alltför teoretisk.

Det har också blifvit klart för förvaltningsrådet, att jämte

undervisning i slöjd äfven naturvetenskapens elementer böra i skolorna införas. Detta med särskild hänsyn till jordbruksläran och så meddelad, att undervisningen på ett metodiskt sätt ordnas inom skolans olika klasser.

Det torde för Hans Excellens icke vara obekant, att inom de flesta civiliserade länder åtgärder äro vidtagna för meddelande af undervisning i slöjd samt af naturvetenskapens och konstens elementer. Ritning är nära nog öfverallt obligatorisk. Naturvetenskapens elementer utgöra en väsentlig del af undervisningen i franska och tyska folkskolor, hvarjämte i England åskådningsundervisning öfverallt bedrifves i skolorna. Slöjdundervisningen skall inom tre år vara obligatorisk i alla franska skolor. Den är i Norge redan obligatorisk i landsbygdens folkskolor, allmän i Sverige och mycket vanlig i Tyskland, Österrike, Italien, Schweiz, Belgien, Holland och Förenta Staterna. Den gör i England snabba framsteg; undervisningsdepartementet därstädes har i 1895 års instruktion till inspektörerna betonat vikten af att än vidare uppmuntra undervisningen i ritning, naturlära och slöjd.

Förvaltningsrådets medlemmar äro öfvertygade om, att ehuru önskan att undervisning i slöjd måtte införas i de irländska skolorna är ganska allmän, det dock förefinnes en stor del osäkerhet och famlande rörande saken ifråga. Innan någon väsentlig ändring göres i det nuvarande skolsystemet för att i det samma inordna undervisning i slöjd och naturkunskap, anse de det vara nödvändigt att söka förskaffa sig fullständiga upplysningar om hvad som härmed kan stå i samband, hvarjämte de tro det vara af betydelse om alla intresserade sattes i tillfälle att framkomma med mer eller mindre detaljerade förslag rörande de olika undervisningsplaner, hvilka härvidlag kunna ifrågakomma.

De särskilda förhållandena i Irland fordra omsorgsfulla undersökningar vid bestämmandet af hvilket system, som bör införas, huru det bör införas och huru skolstyrelser, lärare och föräldrar skola beredas att mottaga det. Förvaltningsrådet tror, att dessa viktiga syften bäst kunna ernås genom tillsättandet af en komité med uppdrag att inkomma med förslag om, huru ifrågavarande undervisning lämpligast bör införas i Irlands folkskolor. För detta ändamål borde komitén dels söka förskaffa nödiga upplysningar, dels utarbета undervisningsplaner. Det förra kunde ske såväl genom förfrågningar hos sakkunniga som genom utsändandet af personer, fullt förtrogne med irländska förhållanden, för att på skilda orter studera befintliga undervisningssystem. Så skulle exempelvis upplysningar om den svenska pedagogiska slöjden och dess resultat vara af betydelse, ifall detta system eller någon modifikation därpå komme att införas i Irland. Dessa upplysningar skulle dels erhållas från dem, som medverkat till att utarbета detta system, dels genom att med irländska förhållanden bekanta personer sändas öfver till Sverige för att på ort och ställe taga reda på systemets verkningar. Utan användandet af båda dessa tillvägagående för upplysningens erhållande blir det näppeligen möjligt att bringa frågan i hela dess vidd inför Irlands befolkning och att förskaffa sig de bästa anvisningar om, huru ett sådant system eller modifikationer därpå borde lämpligen införas i våra folkskolor.»

Ordet lämnades därefter till ärkebiskopen af Dublin, som ytt-
rade ungefär följande:

Det öfverlämnade betänkandet hänvisade till den i Irland mycket spridda känslan, att i det uppfostringsystem, som stod under förvaltningsrådets ledning, för stor vikt lades vid barnens teoretiska undervisning, vid undervisning i hufvudsakligen bokliga kunskaper och i sådana ämnen, som ingalunda stode i samband med det arbete, som det praktiska lifvet bjöd dem. Det torde vara ganska lätt att framställa skäl, hvarför folkundervisningen bör göras mera praktisk än hvad hitintills varit fallet. Skolan — folkskolan såväl som hvarje annan — hade en dubbel uppgift. Den var en plats för barnens undervisning, för att inplantera i dem en viss mängd af hvad som anses vara nyttig kunskap. Men den var också en plats för deras uppfostran, i detta ords rätta betydelse, d. v. s. för utvecklandet och odlandet af deras naturliga krafter och förmögenheter. I båda dessa afseenden hade man rättighet fordra en fylligare uppfattning af skolans praktiska arbete. Hvad undervisningen beträffar fordrade man, att anordningar skulle vidtagas för undervisningskurser, hvilka skulle göra barnen bekanta icke allenast med ord och med tingens namn utan äfven med själfva de föremål, för hvilka dessa ord och dessa namn utgöra beteckning. Vidkommande åter det rent uppfostrande momentet fordrade man åtgärder för utvecklandet af förståndet. Det vore näppeligen riktigt att upptaga Hans Excellens tid med att framhålla, hurusom några författare, hvilka särskildt i England betraktades såsom auktoriteter i dylika frågor, framställde kraf på allt detta såsom väsentliga beståndsdelar af hvarje uppfostringsystem, alldeles ofsedt hvilka särskildta behov, som kunna vara tillfinnandes hos den samhällsklass, som skall uppfostras. Förvaltningsrådets medlemmar hade att beakta, hurusom deras uppdrag hufvudsakligen gällde upp-

fostran af de industriidkande klassernas barn. Det blef antagligen på industriens fält, som dessa barn hade att bana sig väg fram i världen, och deras framgång eller misslyckande i lifvet komme till största delen att bero på, huru de voro förberedda för denna verksamhet, som skulle blifva deras. Det var sålunda just den undervisning och uppfostran, som felades i deras hittillsvarande system, som för det stora flertalet barn var af den största betydelsen bland alla skolans världsliga ämnen. Han hade händelsevis för några veckor sedan kommit att bläddra igenom en broschyr, som säges vara mycket läst af Irlands folkskollärare. Han hade funnit författaren vara en stor motståndare till införandet af slöjdundervisning i folkskolorna. Författaren ifråga talade därom såsom ett »påhitt». Hvarföre — framhöll han — skulle just barnen i folkskolorna utses till offer härför? När sådan blifvit införd i skolor för de högre samhällsklassernas barn, kunde tiden vara inne att införa den i de allmänna folkskolorna. Det torde därför ingalunda vara ur vägen att kraftigt betona, hurusom, just emedan folkskolorna voro afsedda att upptaga den stora massan af nationens barn, hade man framför allt i dem velat införa en omfattande förändring i här antydda riktning. Åtskilliga framstående auktoriteter inom uppfostringskonsten hafva äfven för de högre samhällsklassernas barn fordrat metodisk planlagd undervisning i slöjd. Men förvaltningsrådet hade intet att göra med de högre samhällsklassernas skolor utan blott med skolorna för de barn, hvilka i nio fall bland tio voro hänvisade till att förtjäna sitt bröd såsom kroppsarbetare. Hvarföre skulle dessa barn beröfvas tillfälle till den särskilda utbildning, som vore af den största betydelse för deras framtida lif? Det har funnits en tid, då uppfostran var ett privilegium för några få, och anordningen därpå bestämde från början till slut efter det mål, som åsyftades. Sedan kommo tider, när med en mera vidgad synkrets man önskade sprida bildning äfven till samhällets bredare lager. Den fordran, som numera så allmänt ställes på en djupgående förändring af det hittillsvarande uppfostringsystemet, hade just sin grund uti denna förändrade synpunkt, detta fastslående, att uppfostran icke vore att betrakta såsom något, som blott tillhörde en privilegierad klass utan såsom en medfödd rättighet för hvar och ett af nationens barn. Hans Excellens vice konungen kunde vara öfvertygad om, att det knappast finnes någon fråga, rörande irländska angelägenheter, beträffande hvilken så stor enighet var rådande som just här föreliggande, nämligen att i uppfostringsystemet införa en mera praktisk anda och mera praktiska tillvägagående än hvad för närvarande är fallet.

Litteratur

(rörande pedagogisk slöjdundervisning).

- Stockholms stads folkskolor.** Berättelse för år 1895. Stockholm. Vårt Lands tryckeri 1896.
- Årsberättelse öfver Norrbottens läns slöjdförenings verksamhet** afgifven af Föreningens styrelse. Luleå. Hallmans & Helins boktryckeri 1896.
- Beretning om en med offentligt stipendium företaget reise i Sverige och Danmark sommeren 1895** af Andr. Larssen, skoleinspektör. Drammen. Drs Tid. & J. Wulfsbergs bogtrykkeri 1896.
- Aars og voss's latin og realskole.** Aarsberetning 1895—1896. Kristiania. Grondahls & Søn's Bogtrykkeri 1896.
- Sløjdsagen i Danmark 1895.** 10:de Aarsberetning fra Dansk Sløjdforening. København. L. A. Jørgensens Bogtrykkeri 1896.
- XIII. Deutscher Kongress für Erziehliche Knaben-Handarbeit zu Kiel am 29., 30. und 31. Mai 1896.** Herausgegeben vom Deutschen Verein für Knaben-Handarbeit. Leipzig. Im Kommissionsverlag von Franckenstein & Wagner 1896.
- Vierzehnter Jahresbericht über die Thätigkeit der Handfertigkeit-Vereinschule zu Zwickau.** Schuljahr 1895—96.
- Handenarbeid op de lagere School in practijk gebracht,** door P. T. van der Meulen en Kl. de Vries Sz. Te Groningen bij J. B. Wolters, 1896.
- Die Erziehung zur Arbeitstüchtigkeit, eine Hauptforderung an die moderne Schule.** Von Dr. Ewald Haufe. Znaim 1896. Fournier & Haberler.
- Allgemeiner Catalog der Millennium-Landes-Ausstellung 1896.** Gruppe III Unterrichtswesen. Budapest. Druck und Verlag der »Kosmos» Kunstanstalt 1896.

